

**INFORMACJA
O STANIE SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNYM
NA OBSZARZE POWIATU JAROCIŃSKIEGO
ZA I PÓŁROCZE 2025 ROKU**

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W JAROCINIE

Jarocin 2025

Spis treści

WSTĘP	3
I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH..	4
II. ZAOPATRZENIE I JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA	12
III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	16
IV. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY.....	19
V. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH	26
VI. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA	33
VII. DZIAŁALNOŚĆ Z ZAKRESU OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA.....	38
VIII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	40
IX. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORIUM MIKROBIOLOGII I PARAZYTOLOGII	42
ZAKOŃCZENIE	43

WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, a także zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Zadania określone w przepisach prawa, w szczególności w ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 416) na terenie powiatu jarocińskiego realizuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie.

W I półroczu 2025 r. Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Jarocinie wykonywała zadania zgodnie z „Planem zasadniczych zadań na 2025 rok” oraz przeprowadzała kontrole w związku z działaniami akcyjnymi, na podstawie otrzymanych zgłoszeń i wytycznych.

Realizowano różnorodne działania edukacyjno-informacyjne na rzecz umacniania zdrowia jednostki oraz całego społeczeństwa powiatu jarocińskiego.

W działalności laboratoryjnej jak i w działalności kontrolnej doskonalono wdrożone systemy zarządzania zgodnie z normami PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących” i PN-EN ISO/IEC 17020:2012 „Ogólne kryteria działania różnych rodzajów jednostek inspekcyjnych”, gwarantując uzyskanie wiarygodnych wyników badań i kontroli, jak również skuteczną realizację zaplanowanych celów w obszarze zdrowia ludzkiego.

Realizowano system ciągłego podnoszenia poziomu kształcenia pracowników.

W I półroczu 2025 r. współpracowano z Wielkopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym, Wielkopolskim Urzędem Wojewódzkim w Poznaniu, Inspekcją Weterynaryjną, Starostwem Powiatowym, Urzędami Miast i Gmin, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej, Komendą Powiatową Policji, Nadleśnictwem w Jarocinie, Państwową Inspekcją Pracy, Wielkopolską Izbą Rolniczą w Poznaniu, Kuratorium Oświaty w Poznaniu, Gazetą Jarocińską, serwisem gazety internetowej.

W przedkładanej informacji ujęto sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych, zawodowych oraz wyniki nadzoru sanitarnego prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie.

Prezentowane w niniejszym opracowaniu dane liczbowe pochodzą ze sprawozdań statystycznych.

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH

I.1. Choroby, szerzące się drogą pokarmową

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób przenoszonych drogą pokarmową w I połowie 2025 r. kształtowała się pomyślnie. Nie zarejestrowano żadnego zachorowania na **dur brzuszny** ani na **dury rzekome**.

Zarejestrowano natomiast **4** zatrucia pokarmowe wywołane pałeczką *Salmonella*. Zachorowania dotyczyły 2 chłopców oraz 2 dziewczynek. Wszystkie osoby mieszkały na terenach wiejskich. Przypadki te zostały potwierdzone laboratoryjnie.

W I połowie 2025 r. nie zarejestrowano zachorowań na **czerwonkę**, natomiast odnotowano **1** przypadek zachorowania wywołanego przez bakterię *Escherichia coli*.

Na terenie powiatu jarocińskiego wystąpiło **8** zachorowań spowodowanych przez *Clostridium difficile*. Zachorowania te dotyczyły 4 kobiet oraz 4 mężczyzn, którzy mieszkali zarówno na terenach wiejskich jak i w mieście. Przedział wiekowy u tych osób wahał się od 19 do 73 lat. Chorzy, u których wykryto bakterię byli poddani hospitalizacji.

Jak co roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie odnotował wystąpienie wirusowych zakażeń jelitowych wywołanych przez *Rotawirusy*. Od stycznia do czerwca 2025 r. zgłoszono **5** zachorowań, które dotyczyły **3** dziewcząt i **2** chłopców. Wystąpiły one w **2** przypadkach na wsi, a w **3** - w mieście. Na podobnym poziomie odnotowano zachorowania na *Norowirusy*. Zachorowania dotyczyły 8 osób - **6** chłopców i **2** dziewczynek. Liczba zachorowań wywołanych przez *Adenowirusy* wynosiła 10. Zachorowania wystąpiły w mieście (9 przypadków) oraz na wsi (1 przypadek) i dotyczyły **6** dziewczynek oraz **4** chłopców.

Z wyżej wymienionych wirusowych zakażeń jelitowych, 13 przypadków zachorowań dotyczyło **biegunek u dzieci do lat 2**, z czego 9 osób poddano hospitalizacji.

Zarejestrowano **2** przypadki zachorowania na **WZW typu A**. Nie zanotowano natomiast żadnego zatrucia pokarmowego wywołanego **enterotoksyną gronkowcową, toksyną botulinową, grzybami czy jersiniozą**.

I.2. Ogniska zachorowań

W I połowie 2025 roku na terenie powiatu jarocińskiego nie odnotowano żadnych ognisk dotyczących zatruc pokarmowych wywołanych pałeczką *Salmonelli*.

Zarejestrowano natomiast **9 ognisk** zachorowań, których czynnikiem etiologicznym była *Varicella*. Ogniska **ospy wietrznej** wystąpiły w **6** przedszkolach oraz **2** szkołach podstawowych. W jednym z przedszkoli ognisko wystąpiło dwukrotnie.

W ogniskach chorowało **41** dzieci do lat **14-tu**. Żaden przypadek z ogółu zachorowań nie został poddany hospitalizacji. Wszystkie zachorowania zakończyły się pełnym powrotem do zdrowia.

I.3. Choroby w zakresie, których prowadzi się szczepienia ochronne

Sytuacja epidemiologiczna chorób przeciwko którym prowadzi się szczepienia ochronne, tak jak w latach ubiegłych, kształtowała się dość pomyślnie.

W omawianym okresie sprawozdawczym, nie zanotowano żadnego zachorowania na **tężec, ostre porażenie wiotkie, różyczkę** oraz **odrę**. Pojawił się jednak **1** przypadek krztuśca. Chory to mężczyzna, mieszkający na terenie miasta.

W powiecie jarocińskim nie zarejestrowano **żadnego** przypadku zachorowania na **wirusowe zapalenie wątroby typu B**. Podobnie kształtowała się sytuacja z **nagminnym zapaleniem przyusznic (świnka)**.

I. 4. Neuroinfekcje, choroba meningokokowa

Tak jak w latach poprzednich, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie nie odnotował żadnego przypadku bakteryjnego zapalenia opon mózgowych. Pojawił się natomiast pierwszy od kilku lat przypadek choroby meningokokowej. Zachorowanie to dotyczyło dziecka płci męskiej w wieku 6 miesięcy. Chłopiec został poddany hospitalizacji, która trwała miesiąc. Wszystkie objawy związane z chorobą meningokokową ustąpiły, jednak dziecko do dnia dzisiejszego jest pod kontrolą specjalistów.

I.5. Choroby odzwierzęce

Sytuacja epidemiologiczna chorób odzwierzęcych takich jak **włośnica, leptospiroza oraz wścieklizna** była pomyślna – nie zanotowano żadnego przypadku wspomnianych chorób.

W okresie sprawozdawczym odnotowano **5** przypadków zachorowań na **boleriozę**. Dotyczyły one **4** mężczyzn oraz **1** kobiety. Na wsi odnotowano **2** przypadki, a w mieście **3** przypadki.

I.6. Inne choroby zakaźne

Po raz kolejny na terenie powiatu jarocińskiego pojawił się **1** przypadek zakażenia **kampylobakteriozami**. Nie odnotowano natomiast żadnych **zakażeń enterokrwotocznymi szczepami E. coli**.

Do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie wpłynęły **4** zgłoszenia dotyczące zakażeń **wirusowym zapaleniem wątroby typu C** – wszystkie przypadki zakwalifikowano jako przewlekłe i dotyczyły 4 mężczyzn.

Ponownie nie odnotowano zachorowań na chorobę **Creutzfeldta-Jakoba**.

W I połowie 2025 roku zanotowano 346 zachorowań na **ospę wietrzną**. Zarówno w I, jak i w II kwartale 2025 r. sytuacja epidemiologiczna kształtowała się na podobnym poziomie:

- I kwartał – 176 przypadków,
- II kwartał – 170 przypadków.

W danym okresie sprawozdawczym zarejestrowano **2 nowe zakażenia HIV**.

Wystąpiło **8 zachorowań na płonicę** u dzieci w wieku od 3 lat do 7.

I.7. Gruźlica

W okresie sprawozdawczym zarejestrowano **1** przypadek zachorowania na **gruźlicę**, który dotyczył mężczyzny mieszkającego na terenie wiejskim.

I.8. Choroby przenoszone drogą płciową

Na terenie powiatu jarocińskiego zarejestrowano 1 zachorowanie na **kilę wczesną** oraz 1 przypadek zakwalifikowany jako inną postać **kilę nieokreślonej**. Wystąpiły one na terenie miasta oraz wsi i dotyczyły **2** mężczyzn. Żaden z nich nie był hospitalizowany.

I.9. Zapobieganie wściekliznie

Jak co roku na terenie naszego powiatu Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie zarejestrował przypadki styczności i narażenia na wściekliznę. Do tutejszej stacji zgłoszono 30 pokąsań ludzi, z czego **5** osób zostało zaszczepionych przeciwko wściekliznie.

I.10. SARS-CoV-2

W powiecie jarocińskim w I połowie 2025 r. odnotowano **13** osób chorych na COVID-19. Hospitalizacji podlegał 1 przypadek. Nie zarejestrowano żadnego przypadku śmiertelnego, którego przyczyną był wirus SARS-CoV-2.

Pracownicy pionu epidemiologii przeprowadzili ogółem **57** wywiadów oraz dochodzeń epidemiologicznych związanych z różnymi chorobami zakaźnymi.

Tab. Nr 1 Zachorowania na choroby zakaźne w powiecie jarocińskim w I półroczu 2025 r.

Lp.	Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa		Liczba zachorowań
0	1	2		
1	A00	Cholera		
2	A01.0	Dur brzuszny		
3	A01.1-3	Dury rzekome A,B,C		
4	A02.0	Salmonellozy	zatrucia pokarmowe	4
5	A02.1		posocznica	
6	A02.2-8		inne zakażenia pozajelitowe	
7	A03	Czerwonka bakteryjna (szigelozja)		
8	A04.0-2	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą	
9	A04.3		wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwotoczną (werotoksyczną)	
10	A04.4		wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO	1
11	A04.5		wywołane przez <i>Campylobacter</i>	1
12	A04.6		wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i>	
13	A04.7		wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	8
14	A04.7-8		inne określone	
15	A04.9		nie określone	
16	A04	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		
17	A05.0	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe(ogółem)	gronkowcowe	
18	A05.1		jadem kielbasianym (botulizm)	
19	A05.2		wywołane przez <i>Cl. perfringens</i>	
20	A05.3-8		inne określone	
21	A05.9		nie określone	
22	A05	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2		
23	A07.1	Lamblioza (giardioza)		
24	A07.2	Kryptosporidioza		
25	A08.0	Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rotawirusy	5
26	A08.1		wywołane przez norowirusy	8
27	A08.2-3		inne określone	10
28	A08.4		nie określone	1
29	A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		14
30	A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	Ogółem	52
31			w tym u dzieci do lat 2	2
32	A20	Dżuma		
33	A21	Tularemia		
34	A22	Wąglik		
35	A23	Bruceloza: nowe zachorowania		

36	A24.0	Nosaczna		
37	A27	Leptospiroza		
38	A28.2	Jersinioza pozajelitowa		
39	A31	Mikobakteriozy - inne i BNO		
40	A32	Listerioza		
41	A33-35	Tęžec	ogółem	
42	A33		noworodków	
43	A36	Blonica		
44	A37	Krztusiec		1
45	A38	Plonica (szkarlatyna)		8
46	A39	Choroba meningokokowa, inwazyjna	ogółem	1
47	A39.0;A39.8		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1
48	A39.1-4		posocznica	1
49	A39.5-9		inna określona i nie określona	
50	wym.niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus</i> <i>pyogenes</i> , inwazyjna	ogółem	
51	A46		róża	
52	A48.3		zespół wstrzasu toksycznego	
53	B95.0/O85		gorączka pługowa	
54	B95.0/(...)		inna określona i nie określona	
55	A48.1	Legioneloza	choroba legionistów	
56	A48.2		gorączka z Pontiac	
57	A50	Kiła	wrodzona i noworodków	
58	A51		wczesna	1
59	A52		późna	
60	A53		inne postacie kiły i kiła nieokreślona	1
61	A54	Rzeżączka		
62	A55	Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie		
63	A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie		
64	A69.2	Borelioza z Lyme	ogółem	5
65			neuroborelioza	
66	A70	Ornitozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)		
67	A75	Dur wysypkowy		
68	A78	Gorączka Q		
69	A77; A79	Gorączka plamista i inne riketsjozy		
70	A80.1-2,4	Poliomyelitis	wywołane dzikim wirusem	
71	A80.0,3-8		wyw. wirusem pochodzenia szczepionkowego	
72	—	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat		
73	A81.0	Encefalopatie gąbczaste	choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD)	
74	A81.0		wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba (vCJD)	
75	A81		inne i nie określone	
76	A82	Wścieklizna		
77	Z20.3/Z24.2	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień		5
78	A84	Kleszczowe zapalenie mózgu		

79	B00.4	Inne wirusowe zapalenie mózgu	opryszczkowe	
80	A81.1;A83;A85;B02.0		inne określone	
81	A86		nie określone	
82	—		w innych chorobach objętych MZ-56	
83	A87.0	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe	
84	B00.3		opryszczkowe	
85	A87.1-9;B02.1		inne określone i nie określone	
86	—		w innych chorobach objętych MZ-56	
87	A90-1	Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna)		
88	A92.0	choroba wywołana przez wirus Chikungunya		
89	A92.3	Gorączka zachodniego Nilu		
90	192.8	Choroba wywołana przez wirus Zika UE		
91	A95	Żółta gorączka		
92	A96.2;A98.3-4	Wirusowe gorączki krwotoczne	Ebola, Marburg, Lassa	
93	A92.0;A96.0-1,8-9;A98.0-2,5-8,A99		inne określone i nie określone	
94	A98.5	Choroba wywołana przez hantawirusy		
95	B01	Ospa wietrzna		346
96	B03	Ospa prawdziwa		
97	B05	Odra		
98	B06	Różyczka		
99	B08.8	Pryszczyca		
100	B15	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A	1
101	B16		typu B - ostre	1
102	B18.0-1		typu B - przewlekłe i BNO	2
103	B17.1		typu C-ostre -ogółem	
104	B17.1		typu C: wg definicji UE	
105	B18.2		typu C- przewlekłe i BNO.	2
106	B17.0,2-8;B18.8-9;B19		inne i nie określone	
107	B20-B24	AIDS-Zespół nabytego upośledzenia odporności		1
108	Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV		2
109	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)		
110	B50-B54	Malaria (zimnica)		
111	B67	Bąblowica (echinokokoza)		
112	B69	Wągrzyca (cysticerkoza)		
113	B75	Włośnica		
114	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna	ogółem	
115	B95.3/G04.2;G00.1		zapalenie opon mózgowych i/ lub mózgu	2
116	A40.3		posocznica	
117	B95.3/(...)		inna określona i nie określona	
118	B96.2/D59.3	Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zak. <i>E. coli</i>		
119	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> , inwazyjna	ogółem	
120	B96.3/G04.2;G00.0		zapalenie opon mózgowych i/ lub mózgu	
121	A41.3		posocznica	

122	B96.3/(...)	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	inna określona i nie określona	
123	G01;G04.2;G05.0;		w innych chorobach objętych MZ-56	
124	G00.2-8;G04.2		inne określone	
125	G00.9;G04.2		inne, nie określone	
126	G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone		1
127	G04.0,8-9	Zapalenie mózgu inne i nie określone		
128	J09	Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi		
129	J10-J11	Grypa	ogółem	
130			u dzieci w wieku 0-14 lat	
131	P35.0	Wrodzone choroby wirusowe	różyczka wrodzona	
132			Choroba wywołana przez wirus Zika	
133	P35.1-9		inne określone i nie określone	
134	P37.1	Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	toksoplazmoza	
135	P37.2		listerioza	
136	P37.3-9		inne określone i nie określone	
137	U04	SARS-Zespół ostrej niewydolności oddechowej		
138	T60	Zatrucia pestycydami - ostre		
139	T61	Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm	ryby, skorupiaki i inne produkty morza	
140	T62.0		grzyby	0
141	T62.1-2		jagody i inne części roślin	0
142	T64	Ostre zatrucia żywnością skażoną biologicznie i/lub chemicznie	mikotoksyny	0
143	—		dioksyny	0
144	—		polichlorowane bifenyle	0
145	—		inne określone i nie określone	0
146	—	Zakażenie SARS-CoV-2 (COVID-19)		13
147	J12.1	RSV		116
148	-	RSV do lat 2		74
149	J10-J11	Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego		663

I.11. Szczepienia ochronne

Sytuacja dotycząca szczepień ochronnych na terenie naszego powiatu utrzymuje się od kilku lat na podobnym poziomie. Jednak w związku z rosnącym w siłę ruchowi antyszczepionkowemu, widać znaczne utrudnienia w realizacji obowiązkowego kalendarza szczepień ochronnych, czego skutkiem jest zaniżony procent zaszczepienia. Ponadto, panujący chaos medialny i powoływanie się na niesprawdzone źródła informacji, powoduje dezorientację rodziców i niechęć do szczepień ochronnych. Należy też zaznaczyć, że w dobie dużych migracji ludności do innych krajów, występują dodatkowe utrudnienia w realizacji obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych.

W I połowie 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wystawił osobom niepoddającym się obowiązkowym szczepieniom ochronnym **79** wezwań, **10** pism

informujących, w tym 1 informację publiczną oraz 16 wniosków do Wojewody Wielkopolskiego z prośbą o wszczęcie egzekucji.

Odnotowano też 1 łagodny niepożądany odczyn poszczenienny (NOP), który wystąpił po szczepieniu przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, WZW typu B oraz inwazyjnemu zakażeniu *Haemophilus influenzae* typu b.

I.11. Podsumowanie:

1. W I połowie 2025 roku zachorowania w zakresie chorób zakaźnych plasowały się na podobnym poziomie, tak jak w latach ubiegłych. Nie odnotowano żadnych gwałtownych wzrostów zachorowań.
2. Na terenie powiatu jarocińskiego pojawiła się dotychczas nieobecna choroba meningokokowa.
3. Pierwsza połowa roku upłynęła pod hasłem ospy wietrznej ze względu na dużą ilość zachorowań – tj. 346 przypadków.
4. W okresie sprawozdawczym występowała coraz większa liczba osób z niewykonanymi obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi, wzmożona aktywność ruchów antyszczepionkowych. Czytanie nieprawdziwych i niesprawdzonych informacji przez rodziców i opiekunów prawnych dzieci, a także chaos medialny, wpływ środowisk propagujących medycynę alternatywną, wcześniejszy niepożądany odczyn poszczenienny u dziecka, spowodowały dość znaczne utrudnienia w realizacji obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych.

II. ZAOPATRZENIE I JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

II.1. Zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia

W pierwszym półroczu 2025 roku mieszkańcy powiatu jarocińskiego byli zaopatrywani w wodę przez 17 wodociągów, różniących się wielkością, oraz jeden podmiot, który dostarcza wodę do zakładu produkcyjnego ZPOW Kotlin. W miastach powiatu:

➤ **1 wodociąg o produkcji wody od 1000-10000 m³/d:**

Wodociąg Jarocin, który zasilany jest przez sześć ujęć wodnych rozmieszczonych w różnych miejscach, w tym w Jarocinie, Wilkowie, Witaszycach, Stefanowie, Potarzycy i Kątach.

➤ **1 wodociąg o produkcji wody od 100-1000 m³/d:**

Wodociąg Jaraczewo, który czerpie wodę z jednego ujęcia zlokalizowanego w Jaraczewie.

Na wsiach powiatu jarocińskiego funkcjonują:

➤ **12 wodociągów o produkcji wody od 100-1000 m³/d:**

Wodociągi w miejscowościach Góra, Nosków, Rusko, Kurcew, Magnuszewice, Wola Książęca, Kamień, Komorze Przybysławskie, Lubinia Mała, Stęgosz, Pawłowice oraz Kotlin SKR.

➤ **3 wodociągi o produkcji wody ≤ 100 m³/d:**

Wodociągi w miejscowościach Wyszki, Raszewy, Podlesie.

➤ **Inne podmioty zaopatrujące wodę**

1 wodociąg ZPOW Kotlin, który zaopatruje w wodę wyłącznie zakład produkcyjny ZPOW Kotlin.

Wszystkie strefy ochrony ujęć wody zostały odpowiednio oznakowane i ogrodzone, zabezpieczone opłotowaniem oraz bramami, które są utrzymane w dobrym stanie technicznym. Ponadto, w przypadku ujęć wody i stacji uzdatniania wody w Jarocinie (ul. Poznańska 26e), Stefanowie oraz Wilkowie, zostały one objęte ochroną na mocy decyzji Wojewody Wielkopolskiego. Obiekty te zostały wpisane do ewidencji urządzeń podlegających obowiązkowej ochronie, a dla każdego z nich opracowano „Plan ochrony”, który został uzgodniony z Komendantem Wojewódzkim Policji. Monitoring i interwencje są koordynowane przez Agencję Ochrony na podstawie zawartej umowy. Stacje uzdatniania wody (Jarocin, Wilkowie, Stefanów) są zabezpieczone ogrodzeniami, a bramy i drzwi chronione atestowanymi kłódkami oraz zamkami. Dodatkowo, pokrywy studni głębinowych są wyposażone w zabezpieczenia, takie jak kłódki i czujniki elektromagnetyczne, które

monitorują dostęp do tych obiektów i sygnalizują wszelkie nieautoryzowane próby ingerencji. Kamery zewnętrzne oraz czujki ruchu wewnątrz budynków zwiększają poziom ochrony. W przypadku innych ujęć, takich jak Witaszyce, Kąty czy Potarzyca, również zadbano o odpowiednie ogrodzenia i zabezpieczenia, w tym atestowane kłódki na pokrywach studni głębinowych oraz zamknięcia drzwi na kłódki. Stacje uzdatniania wody w gminach Kotlin, Jaraczewo i Żerków są również ogrodzone, z bramami zamykanymi na kłódki. Instalacje alarmowe w tych stacjach są podłączone do komórki alarmowej, a całość systemu wspomaga monitoring objazdowy. W pierwszym półroczu 2025 roku przeprowadzono łącznie 77 kontroli, z czego 19 to kontrole sanitarno-techniczne, a 58 to kontrole poborowe. Stan sanitarno-techniczny wodociągów oceniono pozytywnie, jako dobry.

II.2. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Z wody dostarczanej przez powyższe wodociągi korzysta łącznie 69 514 mieszkańców powiatu jarocińskiego. W pierwszym półroczu 2025 r. w ramach monitoringu jakości wody pobrano 75 prób: 49 prób w ramach monitoringu kontrolnego, 17 prób w ramach monitoringu przeglądowego oraz 9 prób w ramach nadzoru. W pierwszym półroczu 2025 roku wykryto niewielkie przekroczenia norm jakości wody, które nie miały istotnego wpływu na zdrowie mieszkańców. Po wykonaniu odpowiednich działań przez właścicieli wodociągów, wszystkie problemy zostały skutecznie rozwiązane. Do przekroczeń fizykochemicznych doszło w wodociągach: Wyszki, ZPOW Kotlin, Jaraczewo, Magnuszewice, Kotlin SKR, Podlesie, Raszewy. Natomiast w wodociągu Wola Książęca stwierdzono chwilowe przekroczenia bakteriologiczne. W odpowiedzi na te nieprawidłowości, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie poinformował w komunikacie zarówno właściciela wodociągu, jak i mieszkańców o wykrytych przekroczeniach, które były niezgodne z obowiązującymi normami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku. Zidentyfikowane przekroczenie dotyczyło obecności bakterii z grupy coli. W wyniku podjętych działań naprawczych, woda z wodociągu Wola Książęca została doprowadzona do wymagań rozporządzenia.

Tab. Nr 1 Tabela podsumowująca grupę wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w powiecie jarocińskim

Wodociągi		Liczba próbek		Liczba urządzeń dostarczających wodę			Liczba ludności zaopatrywanej w wodę (w tys.)	
		zbadanych ogółem	nie odpowiadających	odpowiadających wymaganiom	nie odpowiadająca wymaganiom		odpowiadająca wymaganiom	nie odpowiadających
					razem	razem		
≤ 100	3	8	2	3	0	0	1721	0
100-1000	13	42	4	13	0	0	22987	0
1000-10000	1	22	0	1	0	0	44806	0
Inne podmioty zaopatrujące w wodę	1	3	2	1	0	0	Woda tylko doprowadzona jest na teren zakładu ZPOW Kotlin	0
Razem	18	75	8	18	0	0	69514	0

Na terenie powiatu jarocińskiego funkcjonuje Laboratorium Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Jarocinie, które znajduje się w Cielczy, przy ul. Gajówka 1. Laboratorium, zostało zatwierdzone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie i pełni istotną rolę w zapewnieniu wysokiej jakości wody, prowadząc wewnętrzny monitoring kontrolny jakości wody. Dzięki temu monitorowanie jakości wody odbywa się regularnie i skrupulatnie.

W ramach swojej działalności, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie w pierwszym półroczu 2025 r. wydał łącznie 42 decyzje, w tym:

- **34 decyzje** dotyczące oceny przydatności wody do spożycia przez ludzi,
- **1 decyzję administracyjną** dotyczącą zatwierdzenia laboratorium badawczego w Jarocinie,
- **7 decyzji (ocen)** dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia na podstawie kontroli wewnętrznych, które obejmowały badania wody pobranej z masarni, ubojni, przetwórnicy ryb oraz mleczarni, zgodnie z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294 z późn. zm.).

II.3. Podsumowanie:

1. Mieszkańcy powiatu jarocińskiego są zaopatrywani w wodę do spożycia, która spełnia wysokie standardy jakościowe. Woda ta pochodzi z ujęć podziemnych, które charakteryzują się stabilnym składem fizyko-chemicznym, kształtowanym przez procesy hydrologiczne, fizyczne oraz biologiczne zachodzące w naturalnym środowisku. Dzięki temu, woda dostarczana do odbiorców jest bezpieczna i odpowiednia do spożycia.

2. W pierwszym półroczu 2025 roku odnotowano jedynie krótkotrwałe przestoje w dostawie wody, które nie miały negatywnego wpływu na jej jakość. Mimo tych sporadycznych przerw, proces produkcji wody pozostał niezakłócony, a jakość wody nie uległa pogorszeniu.
3. Współpraca z przedsiębiorstwami wodociągowymi oraz właścicielami wodociągów, a także regularne wykonywanie badań jakości wody w stałych punktach kontroli wewnętrznej, przyczyniają się do bieżącej oceny i szybkiej poprawy jakości wody przeznaczonej do spożycia. Takie podejście gwarantuje, że wszelkie ewentualne problemy są szybko wykrywane i usuwane, zapewniając ciągłość dostępu do wody spełniającej normy sanitarno-epidemiologiczne.

III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

III.1. Domy opieki społecznej

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie znajdują się dwa Domy Pomocy Społecznej: jeden w Raszewach oraz drugi, im. Marii Kaczyńskiej, w Kotlinie. Oba obiekty zostały przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, wyposażone w dźwigi, podjazdy oraz odpowiednio przystosowane łazienki, zapewniające komfort i bezpieczeństwo ich mieszkańcom. W pierwszym półroczu 2025 roku przeprowadzono dwie kontrole sanitarne w obu Domach Pomocy Społecznej. W ramach kontroli urzędowej pobrano łącznie 8 próbek wody, które zostały poddane badaniu w kierunku bakterii *Legionella* sp. Z tej liczby, 2 próbki okazały się być niezgodne z normami. W odpowiedzi na te nieprawidłowości, natychmiast podjęto działania naprawcze tj.: przeprowadzono kilkakrotnie dezynfekcję termiczną instalacji ciepłej wody poprzez przegrzanie systemu wodnego. Po przeprowadzeniu kontroli wewnętrznej, które obejmowały ponowne pobranie próbek wody ciepłej, wyniki okazały się być prawidłowe, a woda spełniała wymagania sanitarne.

III.2. Hotele, motele i inne obiekty świadczące usługi hotelarskie

Na terenie powiatu jarocińskiego funkcjonuje 5 hoteli oraz 10 innych obiektów, które świadczą usługi hotelarskie. W pierwszym półroczu 2025 roku nie przeprowadzono żadnych kontroli w tych obiektach. Zaplanowano jednak kontrolę tych obiektów na drugą połowę roku 2025.

III.3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz inne zakłady świadczące więcej niż jedną z wymienionych usług

W 2025 roku pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie znajduje się łącznie 175 obiektów tej kategorii. W ramach przeprowadzonych 23 kontroli, nie stwierdzono żadnych uchybień sanitarno-technicznych. Odpady niebezpieczne w tych obiektach są przechowywane w atestowanych szczelnych pojemnikach jednorazowego użytku, prawidłowo oznakowanych, a także przechowywane w urządzeniach chłodniczych z termometrami. Odpady te są następnie transportowane przez wyspecjalizowane firmy, posiadające odpowiednie zezwolenia na odbiór i transport odpadów niebezpiecznych. W obiektach wykonujących usługi fryzjerskie, kosmetyczne i pokrewne stosuje się wysokiej jakości procesy dezynfekcji i sterylizacji narzędzi wielokrotnego użytku, przy użyciu

preparatów wykazujących skuteczne działanie sporobójcze. Część zakładów korzysta z usług firm zewnętrznych, takich jak zakłady opieki zdrowotnej, które przeprowadzają sterylizację narzędzi, a inne posiadają własne autoklawy. Podczas czynności kontrolnych przypominano właścicielom zakładów o obowiązku wdrożenia procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, szczególnie w przypadku wykonywania zabiegów naruszających ciągłość tkanek ludzkich.

III.4. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu jarocińskiego znajdują się 3 obiekty tego typu: w Jarocinie, Żerkowie i Jaraczewie. W pierwszym półroczu 2025 roku przeprowadzono kontrolę jednego z tych obiektów. W wyniku kontroli stwierdzono, że obiekt ten był utrzymany w bardzo dobrym stanie sanitarno-technicznym, co świadczy o dbałości o jego czystość i funkcjonalność.

III.5. Baseny

W powiecie jarocińskim znajdują się trzy baseny kąpielowe w Jarocinie oraz jeden basen w Żerkowie, które zaopatrywane są w wodę z odpowiednich wodociągów – w Jarocinie oraz Pawłowicach. Dwa baseny odkryte funkcjonują w okresie od czerwca do sierpnia. W pierwszym półroczu 2025 roku przeprowadzono 3 kontrole sanitarne oraz 4 kontrole poborowe w tych obiektach. W ramach kontroli pobrano 16 próbek wody, które zostały zbadane pod kątem zanieczyszczeń bakteriologicznych. Parametry fizykochemiczne wody były zaplanowane do kontroli w późniejszych terminach. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono niewielkie przekroczenia, które nie miały istotnego znaczenia zdrowotnego dla użytkowników basenów. Po podjęciu działań naprawczych przez właścicieli basenów, problem został usunięty, a woda w obiektach była zgodna z wymaganiami sanitarnymi.

III.6. Podsumowanie:

- 1. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej w powiecie jarocińskim**
systematycznie ulega poprawie, szczególnie w odniesieniu do zakładów fryzjerskich, kosmetycznych oraz odnowy biologicznej, które regularnie podlegają kontroli sanitarnej.
- 2. Przestrzeganie przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu** i wyrobów tytoniowych zostało potwierdzone podczas kontroli, w których właściciele obiektów wykazali się stosowaniem odpowiednich oznakowań zakazujących palenia w pomieszczeniach, zgodnie z ustawą z dnia 9 listopada 1995 r. o

ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1162).

3. **W okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2025 roku**, pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Jarocinie wzięli udział w 18 ekshumacjach. Ekshumacje przeprowadzane były przez specjalistyczne firmy, a transport zwłok oraz szczątków ludzkich odbywał się przy użyciu odpowiednich środków transportu, zgodnie z obowiązującymi normami sanitarnymi.
4. **Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wydał 23 decyzje** dotyczące przeprowadzenia ekshumacji i transportu zwłok oraz szczątków ludzkich, a także 1 decyzję dotyczącą wywozu zwłok z Polski do Ukrainy.

IV. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Założeniem głównych kierunków działania higieny pracy w I półroczu 2025 r. było zapewnienie efektywnego nadzoru nad produktami kosmetycznymi, produktami biobójczymi, substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, prekursorami narkotyków kat. 2 i 3, nowymi substancjami psychoaktywnymi, środkami zastępczymi celem ochrony zdrowia publicznego, a także ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy poprzez nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy.

IV.1. Struktura zatrudnienia

W ewidencji higieny pracy zarejestrowanych było 241 zakładów pracy, które zatrudniały 8004 pracowników. Największą liczbę stanowiły zakłady małe, zatrudniające do 50 pracowników, stanowiące 82,98% wszystkich zewidencjonowanych obiektów. Duże przedsiębiorstwa, zatrudniające od 50 do 250 i więcej pracowników, stanowiły 17,01% ogółu. W I półroczu 2025 r. skontrolowano 50 zakładów pracy.

IV.2. Kontrole w ramach nadzoru środowiska pracy

W I półroczu 2025 r. przeprowadzono 50 kontroli sanitarnych oraz 2 dochodzenia w związku z prowadzonym postępowaniem w sprawie chorób zawodowych.

Na podstawie przeprowadzanych kontroli w zakładach pracy i w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości wydano 4 decyzje administracyjne, zawierające 25 nakazów w zakresie:

- przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia w środowisku pracy (stężenie pyłu, stężenie substancji chemicznych, natężenie hałasu),
- sporządzenia odpowiedniej dokumentacji w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin oraz czynników rakotwórczych,
- poprawy warunków pracy (dostosowania do określonych wymagań zaplecza socjalnego dla pracowników oraz pomieszczeń pracy),
- zapewnienia skutecznej wentylacji w pomieszczeniach produkcyjnych,
- zorganizowania odpowiedniego systemu udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku.

IV.3. Narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia

W ewidencji higieny pracy zarejestrowane są ogółem 34 zakłady, w których występują przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy.

Tab. 1 Występujące czynniki szkodliwe w zakładach pracy

Liczba zakładów pracy w ewidencji, w których stwierdzono przekroczenia NDS i NDN	Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach			
	NDS/NDN ogółem*	NDS czynników chemicznych	NDS pyłów	NDN czynników fizycznych (hałas i drgania mechaniczne)
34	471	35	87	451

*pracownik liczony jeden raz – może być narażony na więcej niż jeden czynnik

W I półroczu 2025 r. skontrolowano 6 zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia. Są to zakłady, w których stwierdza się przede wszystkim przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu.

W celu zabezpieczenia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem hałasu polecano konsekwentnie przestrzegać przepisów, zwłaszcza w zakresie stosowania przez pracowników indywidualnych ochron słuchu, które są z reguły jedynym realnym rozwiązaniem istniejącego problemu walki z hałasem. Informowano pracodawców o konieczności przeprowadzania badań audiometrycznych, mających na celu wczesne wykrycie ubytków słuchu i zapobiegnięciu chorobie zawodowej. W przypadkach, gdy uniknięcie lub wyeliminowanie narażenia jest niemożliwe za pomocą środków technicznych i organizacyjnych, zobowiązywano pracodawców do przeprowadzania regularnych pomiarów środowiska pracy. Prowadzony monitoring badań omówionych wyżej zagrożeń zawodowych, pozwala na bieżącą identyfikację tych czynników oraz ocenę stopnia narażenia, a także zapewnienia pracownikom atestowanych i odpowiednio dobranych ochronników słuchu.

Fot. 1 Rodzaje środków ochrony słuchu

IV.4. Czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy

W PSSE w Jarocinie zarejestrowanych jest obecnie 45 zakładów, w których pracownicy mają kontakt z substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy.

W I półroczu 2025r. skontrolowano 8 obiektów, w których przeprowadzono 8 kontroli.

Tab. 2 Czynniki rakotwórcze – dane wg ewidencji zakładów

Nazwa czynnika	Ilość zakładów pracy w ewidencji	Ilość osób mających kontakt z czynnikami rakotwórczymi oraz pracujący w narażeniu			Ilość skontrolowanych zakładów pracy	Ilość kontroli
		ogółem	K	M		
Prace związane z narażeniem na pyły drewna	25	225	24	201	3	3
Prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy	4	20	0	20	1	1
Azbest	1	1	0	1	0	0
Chromian potasu, Fenoloftaleina 1%, Acetaldehyd	1	6	6	0	0	0
Promieniowanie jonizujące	1	102	24	9	0	0
Formaldehyd			65	8		
Benzen	4	28	10	18	2	2
Prace związane z narażeniem przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika	11	55	0	55	2	2
Prace związane z narażeniem na spaliny emitowane z silników Diesla						
Tetrachloroeten	1	3	0	3	0	0
Tlenek węgla	1	2	0	2	0	0
RAZEM	45	442	129	317	8	8

W I półroczu 2025 r. otrzymano 2 zgłoszenia dotyczące wyłącznie odbioru azbestu z różnych miejscowości położonych na terenie Gmin Kotlin i Gminy Jarocin. Zgłoszenia dokonały firmy zewnętrzne, które nie mają siedziby na terenie powiatu jarocińskiego. Według informacji zawartych w zgłoszeniach odbiór wyrobów zawierających azbest ma być ukończony do 30.09.2025 r. w Gminie Kotlin oraz do 01.12.2025 r. w Gminie Jarocin.

Niestety, brak informacji od podmiotów odpowiedzialnych za wykonywanie prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.

IV.5. Czynniki biologiczne w środowisku pracy

W ewidencji PSSE w Jarocinie figuruje 65 zakładów pracy, w których pracownicy są potencjalnie ekspozowani na szkodliwe czynniki biologiczne, zakwalifikowane głównie do 2 lub 3 grupy zagrożenia.

W ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy w I półroczu 2025r. skontrolowano ogółem 12 zakładów pracy, w których przeprowadzono 12 kontroli, a wśród nich to m.in. fermy drobiu, fermy bydła, ferma norek, zakład przemysłu spożywczego (ubojnia), piekarnie, tartak.

W skontrolowanych zakładach ekspozowanych na działanie czynników biologicznych zatrudnionych jest ogółem 539 osób. Klasyfikacji czynników biologicznych dokonano w oparciu o literaturę, ponieważ w żadnym zakładzie nie zostały przeprowadzone pomiary środowiskowe uwzględniające czynniki biologiczne.

Tab.3. Czynniki biologiczne

Ilość skontrolowanych zakładów pracy	Ilość kontroli	Ilość ekspozowanych osób	
12	12	OGÓŁEM	
		539	
		w tym	
		2 grupa	3 grupa
		585	499

IV.6. Nadzór nad chemikaliami

W ramach nadzoru nad chemikaliami w I półroczu 2025r. przeprowadzono łącznie 15 kontroli, w tym: w zakresie substancji i mieszanin chemicznych, produktów biobójczych, kosmetyków, detergentów, prekursorów, nowych substancji psychoaktywnych.

Liczba kontroli dotycząca chemikaliów:

- 7 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych,
- 5 kontroli w zakresie nadzoru nad kosmetykami,
- 3 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu detergentów,
- 4 kontrole w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych.

Substancje i preparaty chemiczne

Na terenie powiatu jarocińskiego nie prowadzi działalności żaden obiekt zajmujący się produkcją substancji chemicznych podlegających rejestracji.

W I półroczu 2025 r. przeprowadzono 7 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin.

Produkty biobójcze

W I półroczu 2025 r. prowadzono nadzór w zakresie kontroli realizacji warunków pozwolenia przez udostępniających na rynku produkty biobójcze przeznaczone wyłącznie dla użytkowników profesjonalnych, kontroli produktów biobójczych przeznaczonych do konserwacji drewna oraz materiałów budowlanych z uwzględnieniem zarówno produktów do zastosowań profesjonalnych, jak i nieprofesjonalnych, dostępnych w sprzedaży stacjonarnej i internetowej, kontroli produktów biobójczych stosowanych w higienie weterynaryjnej z uwzględnieniem zarówno produktów przeznaczonych dla zwierząt domowych, jak i hodowlanych, kontroli produktów stosowanych jako środki mięczakobójcze, robakobójcze i produkty do zwalczania innych bezkręgowców (Kat. III gr. 16). Przeprowadzono ogółem 10 kontroli w w/w zakresach.

Produkty kosmetyczne

W ewidencji higieny pracy zarejestrowane są 3 podmioty, będące osobą odpowiedzialną/producentem produktów kosmetycznych. „Osoba odpowiedzialna” gwarantuje spełnienie odpowiednich obowiązków określonych w rozporządzeniu nr 1223/2009 o produktach kosmetycznych przez każdy wprowadzany do obrotu produkt kosmetyczny.

W I półroczu 2025 r. w ramach zadania wytyczonego przez Głównego Inspektora Sanitarnego, pobrano próby produktów kosmetycznych przeznaczonych dla niemowląt i małych dzieci, które zostały poddane badaniom w zakresie jakości mikrobiologicznej. Do badania zostały pobrane dwie próby. W jednej z prób stwierdzono niezgodności z kryteriami w zakresie ogólnej liczby mezofilnych bakterii tlenowych i ogólnej liczby drożdży i pleśni. W związku z powyższym, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wydał decyzję w zakresie zaprzestania udostępniania na rynku kwestionowanego produktu kosmetycznego.

Ponadto, przeprowadzono 2 kontrole podmiotów udostępniających na rynku produkty kosmetyczne, w tym 1 kontrolę, w związku z uzyskaniem informacji o konieczności zaprzestania wprowadzania do obrotu produktu kosmetycznego do czasu zapewnienia oznakowania zgodnego przepisami prawa.

IV.7. Nadzór nad środkami zastępczymi

Zgodnie z treścią art. 4 § 1 pkt 9a ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących: zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939, ze zm.).

Zgodnie z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, w celu ograniczania zagrożeń, jakie powodują środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne, utworzony został rejestr zatruc środków zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi, który prowadzi Główny Inspektor Sanitarny. Podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz podmioty przeprowadzające badanie pośmiertne są obowiązane zgłosić państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu wystąpienie zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną albo podejrzenie wystąpienia takiego zatrucia albo zgonu, którego przyczyną mogło być albo było zatrucie środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną. Zgłoszenia dokonuje się w postaci elektronicznej niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 48 godzin od chwili wystąpienia okoliczności. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie udostępnia niezwłocznie zgłoszenie Wielkopolskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu oraz Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu.

W celu realizacji zadań wynikających z przedmiotowej ustawy na terenie powiatu jarocińskiego prowadzony był stały monitoring obecności środków zastępczych lub produktów, co do których zachodzi podejrzenie, że mogą być środkami zastępczymi.

W I półroczu 2025 r. nie powzięto informacji dotyczących przewozu, wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Nie wpłynęło żadne zgłoszenie zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie prowadzi w tym zakresie ścisłą współpracę ze Szpitalem Powiatowym i Komendą Powiatową Policji w Jarocinie.

IV.8. Choroby zawodowe

W I półroczu 2025 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie wpłynęły 2 zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej u osób zatrudnionych w zakładach

na terenie powiatu jarocińskiego. Przeprowadzono 2 postępowania w sprawie choroby zawodowej, wymienionej w pozycji 15.3 wykazu określonego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1836), wydanych na podstawie art. 237 § 1 pkt 3-6 i § 1¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 1465, ze zm.), tj. przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym trwającym co najmniej 15 lat; niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głosu i trwałą dysfonią.

W I półroczu 2025r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wydał 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej.

IV.9. Radon

W związku z obowiązkiem udzielania przez Państwową Inspekcję Sanitarną porad i informacji w zakresie narażenia na radon w pomieszczeniach oraz związanych z narażeniem na radon zagrożeń dla zdrowia, w I półroczu 2025 r., podczas wykonywania czynności kontrolnych pracownicy higieny pracy przekazywali informacje w tym zakresie, udzielali porad i informacji w zakresie znaczenia przeprowadzania pomiarów radonu oraz dostępnych środków technicznych służących ograniczeniu występujących stężeń radonu oraz pozostawiali ulotki informacyjne.

IV. 10. Podsumowanie:

1. W I półroczu 2025 r. wzmożono nadzór nad wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczych.
2. W I półroczu 2025 r. pobrano do badania mikrobiologicznego próby kosmetyków dla niemowląt i małych dzieci.
3. Zwiększeniu uległa ilość zgłoszeń w sprawie uzyskania decyzji dotyczącej choroby zawodowej.

V. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

V.1. Informacje ogólne

W I półroczu 2025 roku stanowisko pracy do spraw higieny dzieci i młodzieży obejmowało swym nadzorem 104 placówki nauczania i wychowania:

- 16 żłobków,
- 27 przedszkoli i innych ośrodków przedszkolnych realizujących program wyrównywania szans,
- 18 szkół podstawowych,
- 2 licea ogólnokształcące, w tym 1 dla dorosłych,
- 1 szkołę branżową II stopnia,
- 1 szkołę policealną,
- 16 zespołów szkół, w których funkcjonuje: 10 przedszkoli, 13 szkół podstawowych, 5 liceów ogólnokształcących, 3 technika, 1 szkoła branżowa, 1 szkoła specjalna,
- 3 placówki z pobytem całodobowym (Wielkopolski Samorządowy Zespół Placówek Terapeutyczno-Wychowawczych w Cerekwicy Nowej, Dom Dziecka Nr 1 w Górze i Dom Dziecka Nr 2 w Górze),
- 3 placówki wsparcia dziennego,
- 1 poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną,
- 9 placówek wychowania pozaszkolnego (szkoły muzyczne, szkoły językowe),
- 3 placówki rekreacyjne (schroniska młodzieżowe),
- 3 placówki kształcenia ustawicznego,
- 1 szkołę wyższą.

W I półroczu 2025 roku oddano do użytku:

- Żłobek „Bursztynek” Witaszyczki,
- Żłobek Terapeutyczny „Akademia krasnali” Jarocin, ul. Św. Ducha,
- Niepubliczne Przedszkole „Akademia Krasnali” Jarocin ul. Św. Ducha,
- Centrum kształcenia zawodowego INTERNATIONAL SHOOTING ACADEMY SP. Z O.O. Witaszyce.

W ramach nadzoru przeprowadzono kontrole stałych placówek nauczania i wychowania, oceniając ich stan pod kątem technicznym, bieżącej czystości i porządku, warunków do utrzymania higieny osobistej oraz dokonując oceny warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach (ergonomii stanowiska pracy ucznia, dostępności do infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, higieny pracy umysłowej, dostępności uczniów do profilaktycznej opieki medycznej).

Ogółem w I półroczu 2025 r. przeprowadzono 60 kontroli sanitarnych planowanych i doraźnych (29 kontroli zaplanowanych, 31 kontroli poza planem).

Kontrole poza planem obejmowały min. kontrole w zakresie:

- obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych,
- oceny dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii,
- przygotowania obiektów do letniego wypoczynku dzieci i młodzieży,
- oceny zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży,
- oraz interwencyjne i odbiorowe.

V.2. Warunki do utrzymania higieny

Wszystkie skontrolowane placówki nauczania i wychowania powiatu jarocińskiego zaopatrzone są w wodę z sieci wodociągów miejskich lub gminnych, posiadają instalację kanalizacyjną w budynkach oraz wewnętrzne sanitariaty. Posiadają w pomieszczeniach sanitarnohigienicznych stały dostęp do ciepłej bieżącej wody, zapewniają możliwość korzystania z mydła w dozownikach, papieru toaletowego oraz suszarek/ręczników papierowych lub ręczników indywidualnych.

V.3. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W skontrolowanych szkołach infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego przedstawia się następująco:

- skontrolowane szkoły posiadają sale rekreacyjno-zastępcze lub sale gimnastyczne z zapleczem sanitarnym,
- obiekty posiadają boiska szkolne,
- niektóre placówki prowadzą dodatkowo zajęcia, wykorzystując do tego sale gimnastyczne i boiska/stadiony należące do innych placówek, czy też prowadzą zajęcia na basenie.

V.4. Higiena procesu nauczania

Meble szkolne

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego dokonano oceny dostosowania mebli edukacyjnych do wzrostu dzieci przedszkolnych i szkolnych, zwracając również uwagę na prawidłowe, zgodne z PN oznakowanie mebli, odpowiednie ich zestawienie oraz stan techniczny.

Ocenę przeprowadzono w 2 przedszkolach, 2 szkołach podstawowych i 1 zespole szkół, gdzie ocenie poddano łącznie 40 oddziałów, w których oceniono 465 stanowisk pracy ucznia/przedszkolaka.

W zespole szkół stwierdzono nieprawidłowości w zakresie braku prawidłowo oznakowanego i skompletowanego krzesła i stolika dla danego ucznia. Stolik i krzesło skompletowane dla danego ucznia powinno posiadać ten sam rozmiar. Wydano zalecenia dotyczące prawidłowego oznakowania jak i skompletowania mebli edukacyjnych.

Rozkład zajęć szkolnych

Podczas bieżących kontroli szkół, ocenie poddano rozkłady zajęć lekcyjnych, zwracając uwagę na potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia.

Ocenie poddano 139 oddziałów w 12 placówkach szkolnych (109 oddziałów w 9 szkołach podstawowych, 30 oddziałów w 3 zespołach szkół).

W 5 szkołach podstawowych w 22 oddziałach oraz w 2 zespołach szkół w 11 oddziałach, stwierdzono nieprawidłowości w zakresie potrzeby równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, a w szczególności większą niż 1 godzina różnicę w rozpoczynaniu zajęć pomiędzy dniami w tygodniu. W głównej mierze nieprawidłowości w planach lekcji wynikają z braku dostatecznej liczby nauczycieli dla danego przedmiotu. Nauczyciele prowadzą zajęcia z danego przedmiotu w różnych placówkach na terenie powiatu, w związku z powyższym, dyrektorzy szkół zmuszeni są dostosować rozkład zajęć lekcyjnych do możliwości pracy danego nauczyciela.

Pozostawianie podręczników i przyborów szkolnych

Podczas kontroli sprawdzano możliwość pozostawiania części przyborów i podręczników szkolnych na terenie szkoły. Stwierdzono, iż we wszystkich skontrolowanych placówkach uczniowie zapewniony mają dostęp do indywidualnych szafek uczniowskich albo mają wyznaczone do tego celu odpowiednie miejsca (szafki, pudła, szuflady w salach lekcyjnych).

Przerwy lekcyjne

Szkoły podstawowe: w 5 skontrolowanych placówkach uczniom zapewnia się 10 minutowe przerwy między lekcjami i 1 dłuższą przerwę, w 4 placówkach przerwy są krótsze niż 10 minut, ale jedna przerwa jest 15-20 minutowa (tzw. obiadowa).

Zespoły szkół: w 3 skontrolowanych placówkach uczniom zapewnia się 10 minutowe przerwy między lekcjami i 1 dłuższą przerwę.

V.5. Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych

W 5 placówkach szkolnych tj. w 3 szkołach podstawowych i w 2 zespołach szkół, dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych. Zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego waga plecaka szkolnego nie powinna przekraczać 10–15% masy ciała ucznia.

W szkołach podstawowych oceną objęto 21 oddziałów szkolnych tj. 277 uczniów. W zespołach szkół oceną objęto 16 oddziałów, czyli 198 uczniów.

Łącznie oceną obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych objęto 37 oddziałów tj. 475 uczniów. U 232 tj. 49% przebadanych uczniów, ciężar tornistra szkolnego stanowił do 10% masy ciała ucznia, u 171 tj. 36% granica ta była pomiędzy 10% a 15%, u 72 tj. 15% stwierdzono ciężar tornistra szkolnego powyżej 15% masy ciała ucznia.

Głównymi czynnikami wpływającymi na obciążenie uczniów ciężarem tornistrów szkolnych, jest noszenie przez dzieci 2 piórników, 2 bidonów, zabawek, zbędnych książek i podręczników lub noszenie podręczników z całego tygodnia, albumów z naklejkami, duża liczba podręczników w danym dniu. Podczas ważenia tornistrów szkolnych, wśród uczniów, prowadzono pogadanki na temat prawidłowego noszenia i pakowania plecaka szkolnego. Przypominano, by dzieci miały w tornistrze tylko te podręczniki i zeszyty, które są mu potrzebne danego dnia. Zalecano kupowanie zeszytów w miękkich okładkach, o liczbie stron najlepiej 32 kartki. Przypominano, aby każdego wieczoru sprawdzać zawartość swojego plecaka i kontrolować, czy w tornistrze są tylko te podręczniki i zeszyty, które będą potrzebne uczniowi następnego dnia.

Każdorazowo, podczas stwierdzenia dużego ciężaru plecaka szkolnego, indywidualnie prowadzono rozmowy z uczniem, zwracano uwagę na zawartość jego plecaka, tłumaczono wszystkie zasady. Uczniów uczono jak prawidłowo nosić plecak. Zwracano uwagę, iż noszenie nieodpowiedniego plecaka wymusza nieprawidłową postawę – pochylanie sylwetki do przodu, a także bóle w okolicach karku oraz tłumaczono, iż nadmierne obciążenie źle wpływa również na ramiona, które są nieprzystosowane do noszenia ciężarów.

V.6. Opieka medyczna i opieka stomatologiczna

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12.04.2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami (Dz. U. z 2019 r. poz. 1078), opieka zdrowotna nad uczniami jest realizowana w szkole i obejmuje profilaktyczną opiekę zdrowotną, promocję zdrowia oraz opiekę stomatologiczną. Zgodnie z art. 12 ust.1 cytowanej ustawy, na organie prowadzącym szkołę ciąży obowiązek zapewnienia uczniom możliwości skorzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej oraz z gabinetu dentystycznego.

W istniejących i skontrolowanych na terenie powiatu jarocińskiego placówkach szkolnych opieka medyczna sprawowana jest przez pielęgniarki/higienistki środowiska szkolnego. Na 12 skontrolowanych w tym zakresie placówek nauczania, w 11 szkołach zorganizowany został gabinet pielęgniarki szkolnej. W 1 szkole podstawowej pielęgniarka szkolna świadczy swoje usługi w pomieszczeniach gabinetu dyrektora.

W przypadku braku gabinetu dentystycznego w szkole, zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy, organ prowadzący szkołę zobowiązany jest do zawarcia porozumienia z podmiotem wykonującym działalność leczniczą udzielającym świadczeń zdrowotnych z zakresu leczenia stomatologicznego dla dzieci i młodzieży finansowanych ze środków publicznych. W skontrolowanych szkołach tylko jedna placówka (Szkoła Podstawowa w Żerkowie) zapewnia opiekę stomatologiczną nad uczniami. Pozostałe szkoły z terenu gminy Żerków korzystają z usług tego samego gabinetu.

V.7. Prowadzenie dożywiania w szkołach

Podczas przeprowadzanych kontroli ocenie poddano sposoby dożywiania uczniów. W wyniku oceny stwierdzono:

- 8 placówek (3 przedszkola, 4 szkoły podstawowe, 1 zespół szkół) w których posiłki przygotowywane są na miejscu,
- 16 placówek (10 przedszkoli, 4 szkoły podstawowe, 2 zespoły szkół) korzystają z posiłków dowożonych,
- z posiłków obiadowych skorzystało łącznie 2037 uczniów (867 przedszkola, 975 szkoły podstawowe, 195 zespół szkół),
- we wszystkich skontrolowanych przedszkolach (13 przedszkoli) dzieciom podawane są napoje (głównie herbata) do II śniadania,
- z posiłków dofinansowanych korzysta 138 dzieci,

- skontrolowane szkoły podstawowe uczestniczyły w programie wydawania mleka w opakowaniach jednorazowych, jak i z programu świeże owoce i warzywa (program dotyczy uczniów klas od I do V).

V.8. Dostęp do wody pitnej

- Dostęp do wody pitnej zapewniono uczniom szkolnym w 4 przedszkolach, 1 szkole podstawowej i w 1 zespole szkół, są to na ogół dystrybutory z wodą lub „źródła wody pitnej”. Właściciel źródeł, tj. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Jarocinie, wykonał badanie jakości wody. Wynik prawidłowy.

V.9. Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach

Podczas kontroli stwierdzono, iż w 6 placówkach funkcjonują szkolne pracownie chemiczne lub fizyko-chemiczne, posiadające substancje chemiczne i ich mieszaniny. Wszystkie skontrolowane w tym zakresie szkoły posiadają aktualne spisy substancji wraz z kartami charakterystyk. Postępowanie z w/w substancjami i ich przechowywanie jest prawidłowe. Nauczyciele wyposażeni są w środki ochrony indywidualnej (fartuchy, rękawice, okulary ochronne) a w pracowniach lub w ich pobliżu, znajduje się dostęp do bieżącej wody.

V.10. Wypoczynek dzieci i młodzieży

W okresie ferii zimowych w bazie MEN zarejestrowane zostały 33 turnusy zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży. Skontrolowano 11 turnusów wypoczynku, w których uczestniczyło łącznie 364 dzieci.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zapewnienia uczestnikom właściwych warunków sanitarno-higienicznych oraz opieki medycznej. Zapewniono bardzo dobre warunki do uprawiania sportu i rekreacji.

V.11. Przestrzeganie zakazu palenia tytoniu

We wszystkich skontrolowanych placówkach przestrzegany jest zakaz palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych. W placówkach nauczania i wychowania zgodnie z ustawą o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych obowiązuje całkowity zakaz używania w/w substancji bez możliwości wydzielenia palarni dla osób palących. W widocznych miejscach w obiektach nauczania i wychowania umieszczone są oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie używania w/w substancji.

V.12. Badania i oznaczenia fizyczne

Podczas kontroli sanitarnych wykonywano również badania, a co za tym idzie oznaczenia fizyczne. Do badań zaliczamy pomiar temperatury powietrza w salach lekcyjnych w okresie „grzewczym” (nie odnotowano nieprawidłowości), pomiary dotyczące oceny dostosowania mebli do zasad ergonomii a także dokonywanie pomiaru ciężaru plecaka szkolnego. Do końca czerwca 2025 roku wykonano 960 badań, oraz wykonano 2913 oznaczeń fizycznych w w/w zakresie.

Czynnik	Liczba badań	Liczba oznaczeń
Temperatura	20	93
Tornistry	475	1425
Ergonomia	465	1395
Łącznie	960	2913

V.13 Podsumowanie:

1. W placówkach edukacyjnych od 2022 roku prowadzona jest systematycznie ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych. Podczas ważenia tornistrów szkolnych nadal stwierdza się znaczne obciążenia. W coraz większej ilości szkół, uczniom zapewnia się indywidualne szafki uczniowskie, w których uczniowie mogą zostawiać podręczniki i przybory szkolne, zwłaszcza w dobie braku zadawanych do domów zadań domowych. Niestety, uczniowie z w/w szafek często nie korzystają.

Każdorazowo podczas akcji ważenia tornistrów szkolnych, Dyrektorom szkół zalecano, by nauczyciele przypominali uczniom o możliwości pozostawiania części podręczników i zachęcali uczniów do regularnego sprawdzania zawartości tornistra szkolnego. Zalecano również, aby nauczyciele w miarę możliwości uzgadniali z dziećmi, co należy przynieść na kolejną lekcję. W przypadku posiadania przez nauczycieli podręczników w formie elektronicznej (często są to nieodpłatne formy użytkowania) zasugerowano, aby zrezygnować z przynoszenia przez dzieci podręczników z danego przedmiotu. W placówkach szkolnych dzieci w okresie jesienno-zimowym mają możliwość korzystania z ciepłego napoju na terenie szkoły. W związku z powyższym, każdorazowo zobowiązywano dyrekcję szkoły do przypomnienia uczniom o możliwości skorzystania z ciepłej herbaty na terenie placówki. Ważnym aspektem jest też rozmowa nauczycieli z rodzicami, gdyż do rodziców, zwłaszcza uczniów młodszych klas, należy obowiązek przeglądania tornistra u dziecka i eliminacji niepotrzebnych z niego przedmiotów.

VI. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

VI.1. Realizując swoje zadania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie w 2025 r. nadzorował 851 obiektów (w 2024 r. – 826), w tym:

- 175 zakładów produkcji - w tym 132 zakłady funkcjonujące w zakresie produkcji żywności pochodzenia roślinnego w prowadzonych gospodarstwach rolnych,
- 501 zakładów obrotu żywnością - w tym: 258 sklepów spożywczych, 3 kioski, 21 aptek, 22 magazyny hurtowe, 7 obiektów ruchomych i tymczasowych, 147 środków transportu, 43 inne obiekty obrotu żywnością,
- 117 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego – w tym: 46 restauracji, 41 stacjonarnych zakładów małej gastronomii, 30 zakładów małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych,
- 38 zakładów typu zamkniętego – w tym: 16 stołówek szkolnych (w tym 4 w systemie cateringowym), 13 stołówek przedszkolnych (w tym 5 w systemie cateringowym), 2 bloki żywienia w domach opieki społecznej, 1 blok żywienia w szpitalu w systemie cateringowym, 1 stołówka w domu dziecka i młodzieży, 1 stołówka w zakładach specjalnych i wychowawczych, 2 inne zakłady żywienia,
- 6 zakładów usług cateringowych,
- 7 wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- 7 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, 1 importer materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Łącznie przeprowadzono 175 kontroli sanitarnych:

- 173 kontrole w obiektach żywności i żywienia,
- 2 kontrole w obiektach wytwórni i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W harmonogramie urzędowych kontroli na I półrocze 2025 r. zaplanowanych zostało 101 kontroli sanitarnych z czego 91 kontroli zostało zrealizowanych, a 10 obiektów wykreślono z rejestru z powodu likwidacji działalności. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wydał 61 decyzji (42 zatwierdzające, 16 wykreślających, 3 decyzje merytoryczne) oraz 24 decyzje płatnicze. Nałożono 2 mandaty karne na kwotę 700 zł.

Największą grupę nadzorowanych obiektów na terenie powiatu, podobnie jak w minionych latach, stanowiły obiekty obrotu żywnością – 501, co stanowi 60% wszystkich obiektów. W zakresie wdrożenia przez przedsiębiorców sektora spożywczego systemów zapewnienia bezpieczeństwa żywności oceniono, iż w 764 zakładach wdrożone są i stosowane

zasady dobrej praktyki higieny, co stanowi 89 % ogólnej liczby obiektów. W 469 zakładach produkcji i obrotu żywnością oraz żywienia zbiorowego wdrożone są zasady systemu HACCP, co stanowi 56,7 % ogólnej liczby obiektów. Część małych przedsiębiorstw stosuje podejście elastyczne i zastępuje monitorowanie krytycznych punktów kontroli dobrą praktyką higieniczną.

VI.2. Działania w ramach systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF

W roku I półroczu 2025 otrzymano 4 powiadomienia informacyjne RASFF o produktach, które nie spełniają wymagań przepisów prawa, stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumenta. Powiadomienia dotyczyły pozostałości leków weterynaryjnych w mięsie wieprzowym, przekroczenia poziomu zawartości E 171 w barwnikach spożywczych, stwierdzenia migracji ołowiu i kadmu z obszaru obrzeża kubków szklanych pochodzących z importu, zawartości wysokiego poziomu lotnych substancji organicznych z produktu. Zgodnie z otrzymywaną dokumentacją RASFF podejmowane były działania mające na celu sprawdzenie występowania w obrocie kwestionowanych produktów i nadzorowanie ich wycofania z obrotu. Nie stwierdzono w obrocie handlowym na terenie powiatu kwestionowanych produktów.

VI.3. Najczęściej stwierdzane uchybienia w najbardziej znaczących grupach obiektów

W I półroczu 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wydał 4 decyzje administracyjne z terminami usunięcia uchybień i nałożył 2 mandaty karne. Na podstawie sporządzonych arkuszy oceny zakładów dwa obiekty uznano za niezgodne z wymaganiami przepisów prawa żywnościowego.

VI.3.1. Opis grup obiektów w których stwierdzono nieprawidłowości oraz obiekty niezgodne z wymaganiami

VI.3.1.1 Obiekty obrotu żywnością

Pod nadzorem organu znajduje się 501 obiektów obrotu żywnością, w tym: 258 sklepów spożywczych, 3 kioski, 21 aptek, 22 hurtownie środków spożywczych, 7 obiektów ruchomych i tymczasowych, 147 środków transportu, 43 inne obiekty obrotu żywnością. Skontrolowane 42 zakłady zostały ocenione na podstawie arkusza oceny zakładu. Jeden zakład został sklasyfikowany jako niedostateczny z uwagi na niewłaściwe warunki sanitarne panujące w

obiekcie oraz wprowadzane do obrotu środki spożywcze po upływie terminów przydatności do spożycia.

Do organu w 2025 r. wpłynęły 2 interwencje, dotyczące niewłaściwych warunków sanitarnych w obiektach. Zarzuty wniesione w interwencjach nie potwierdziły się w trakcie przeprowadzonych czynności kontrolnych.

Ogółem w tej grupie obiektów wydane zostały 4 decyzje merytoryczne nakazujące dostosowanie warunków do obowiązujących przepisów oraz nałożono 1 mandat na kwotę 200 zł.

W zakresie systemów mających na celu utrzymanie bezpieczeństwa żywności we wszystkich zakładach wdrożone są dobre praktyki higieniczne, a w 297 zakładach wdrożone są zasady systemu HACCP (co stanowi 59 % ogółu zakładów w tej grupie).

VI.3.1.2 Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego

Pod nadzorem organu znajduje się 117 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym: 46 restauracji, 41 stacjonarnych zakładów małej gastronomii, 30 zakładów małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych.

W I półroczu 2025 r. oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 26 obiektów. Jeden zakład otrzymał ocenę negatywną. W związku z naruszeniem wymagań sanitarnych nałożono 1 mandat karny na kwotę 500 zł. Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak czystości i porządku w zakresie pomieszczeń i wyposażenia,
- nieprawidłowe przechowywanie żywności (brak segregacji asortymentowej uwzględniającej rozdzielną przechowywanie żywności o różnym stopniu przetworzenia),
- nieprawidłowo prowadzone procesy technologiczne (brak odpowiednio zorganizowanych stanowisk pracy, nieprzestrzeganie zasad GMP).

VI.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych

Zgodnie z urzędowym planem poboru próbek na I półroczu 2025 r. zostało pobranych 58 prób, w tym:

- 42 próbki środków spożywczych do badań mikrobiologicznych,
- 15 próbek środków spożywczych do badań chemicznych,
- 1 próbka materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W I półroczu 2025 r. nie odnotowano kwestionowanych próbek.

VI.5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Jakość zdrowotna przedmiotów użytku

Pod nadzorem znajdowało się:

- 7 wytwórni przedmiotów użytku (2 zakłady produkujące torebki papierowe, 1 zakład produkujący opakowania kartonowe, 1 zakład produkujący pojemniki gastronomiczne, 1 zakład konfekcjonujący materiały do kontaktu z żywnością, 2 zakłady produkujące nakrętki do butelek oraz butelki z tworzyw sztucznych przeznaczonych do kontaktu z żywnością),
- 7 miejsc obrotu przedmiotami użytku (1 hurtownia, 5 sklepów).

Na terenie powiatu jarocińskiego zarejestrowany jest 1 importer materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Skontrolowano 3 wytwórnie materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz 2 sklepy z materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością. Pobrano do badań laboratoryjnych 1 próbkę wyrobów z tworzywa sztucznego – badania nie wykazały niezgodności.

VI.6. Nadzór nad suplementami diety

Na terenie powiatu funkcjonuje 2 zatwierdzonych producentów suplementów diety. Jeden podmiot zajmuje się konfekcjonowaniem i produkcją suplementów na zlecenia firm zewnętrznych. Drugi prowadzi działalność w zakresie produkcji suplementów diety w postaci kapsułek oraz płynnej z surowca od producentów zewnętrznych. Ponadto w znajdującej się pod nadzorem organu wytwórni koncentratów spożywczych, odbywa się usługowe mieszanie suplementów z mieszanek wieloskładnikowych suchych. Jest to działalność dodatkowa i stanowi niewielki udział w całkowitej, pozostałej działalności zakładu.

W ramach prowadzonego nadzoru w zakresie oznakowania oceniono 4 partie suplementów diety. W ocenianych partiach w zakresie znakowania jak i zawartości składników nie stwierdzono nieprawidłowości. Dokonano oceny informacji przekazywanych w ofertach handlowych na stronach internetowych - nie stwierdzono nieprawidłowości.

VI.7. Ocena sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego – szkoły, przedszkola

W omawianym okresie oceniono teoretycznie 2 jadłospisy dekadowe. Jadłospisy oceniono jako zgodne w zakresie zasad racjonalnego żywienia. Posiłki w ocenianych jadłospisach przygotowywano wykorzystując różne technologie z uwzględnieniem różnorodności konsystencji i strawności poszczególnych składników. Ponadto

do przygotowywania potraw wykorzystano szeroki asortyment produktów z różnych grup asortymentowych.

Jadłospisy w jednostkach systemu oświaty poddano również ocenie w zakresie zgodności z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1154). W przypadku drobnych uwag, wynikających głównie ze zbyt niskiej stawki żywieniowej udzielano wyjaśnień i instruktaży osobom odpowiedzialnym w trakcie kontroli.

VI.9. Informacja o współpracy z innymi jednostkami kontrolnymi

W ramach współpracy z Inspekcją Weterynaryjną przekazywano sobie wzajemnie informacje, dotyczące niebezpiecznych środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego, w zakresie działania systemu RASFF oraz przekazywano dane zakładów znajdujących się pod wspólnym nadzorem w ramach wzajemnego porozumienia.

VI.10. Podsumowanie:

1. Stan sanitarno-higieniczny obiektów żywności i żywienia nadzorowanych w powiecie jarocińskim utrzymany zostaje na podobnym poziomie w stosunku do roku 2024 r. Stan sanitarno-higieniczny wykazuje zróżnicowanie w poszczególnych grupach podmiotów żywnościowych. Nieprawidłowości stwierdza się najczęściej w miejscach obrotu żywnością oraz w obiektach żywienia zbiorowego otwartego.

VII. DZIAŁALNOŚĆ Z ZAKRESU OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Jarocinie w I półroczu 2025 r. realizowała następujące programy i projekty edukacyjne w zakresie promocji zdrowia:

- Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS,
- „Czyste Powietrze Wokół Nas”,
- „Mamo, Tato, co Wy na to?”,
- „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”,
- „Bieg po zdrowie”,
- „Trzymaj Formę!”
- „ARS, czyli jak dbać o miłość?”- Profilaktyczny Program w Zakresie Przeciwdziałania Uzależnieniu od Tytoniu, Alkoholu i Innych Środków Psychoaktywnych,
- „Wybierz życie – pierwszy krok”,
- „Znamię! Znam je?”,
- „Podstępne WZW”,
- „Mały kleszcz – duży problem?”,
- „Co kryją Twoje piersi?”,
- „Mam zdrowe zęby!”
- „Talerz zdrowego żywienia”

Realizowane były również działania nieprogramowe dotyczące działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących szczepień przeciw krztuścowi dla kobiet w ciąży, chorób nowotworowych, wszawicy, higieny osobistej. W ramach działalności oświatowej podjęte zostały działania dotyczące promocji zdrowego stylu życia i szczepień ochronnych. Z okazji Światowego Dnia Zdrowia zorganizowano Dni Otwarte w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, podczas których przeprowadzono prelekcje dla uczniów szkół podstawowych na temat profilaktyki wad postawy spowodowanej nadmiernym obciążeniem tornistra, dla uczniów szkół ponadpodstawowych na temat chorób przenoszonych drogą płciową i bezpieczeństwa żywności oraz szkolenia w zakresie profilaktyki uzależnień i chorób odkleszczowych.

W ramach profilaktyki HIV/AIDS w Zespole Szkół nr 1 przeprowadzono działania edukacyjne pod hasłem „Bezpieczne Walentynki”.

Podjęto działania edukacyjne w ramach Akcji Lato skierowane dla dzieci, młodzieży i ogółu społeczeństwa. Pracownicy PSSE w Jarocinie wzięli również udział w festynach rodzinnych

organizowanych przez szkoły podstawowe oraz w Pierwszym Dniu Bezpiecznego Seniora – wydarzeniu poświęconym bezpieczeństwu osób starszych.

W pierwszym półroczu br. odbyły się liczne konkursy adresowane dla dzieci i młodzieży o zasięgu ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym:

- Ogólnopolski Konkurs Wiedzy o zdrowym stylu życia „Trzymaj Formę!” – w etapie powiatowym znalazło się 4 uczniów – 3 ze Szkoły Podstawowej w Jaraczewie oraz jeden ze Szkoły Podstawowej w Kotlinie,
- Wojewódzki Konkurs „Palić, nie palić - oto jest pytanie?”, w którym wzięło udział 106 uczniów klas V szkół podstawowych,
- Wojewódzki Konkurs „Super śniadanie” dla uczniów klas I-III i dzieci przedszkolnych, na który wpłynęło 195 prac w etapie szkolnym i przedszkolnym i 71 w etapie powiatowym,
- Powiatowy Konkurs dla uczniów szkół ponadpodstawowych na plakat promujący szczepienia ochronne,
- Konkurs gminny „Czyste powietrze wokół nas” adresowany dla przedszkolaków z gminy Żerków,
- Gminny Konkurs „Dbam o zdrowie umiem pomóc” dla uczniów klas VIII szkół podstawowych z gminy Jarocin,
- Powiatowy konkurs „Mały ekolog” dla uczniów klas „0”.

Pracownik Stanowiska Pracy do Spraw Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Jarocinie przeprowadzał systematycznie monitoring i ocenę poszczególnych edycji w/w przedsięwzięć prozdrowotnych. W I półroczu 2025 r. przeprowadzono 21 wizytacji placówek nauczania i wychowania, sporządzono 53 oceny realizacji programów edukacyjnych w zakresie promocji zdrowia.

VIII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

XVIII.1. Do głównych zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w I półroczu 2025 roku należało:

- a) uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
- b) opiniowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- c) uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych,
- d) kontrolowanie obiektów w trakcie realizacji oraz przeprowadzanie wizji lokalnych,
- e) wydanie opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- f) wydawanie opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- g) uzgadnianie projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

X.2. W I półroczu 2025 roku:

- a) uzgodniono pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych 10 dokumentacji projektowych, w tym:
 - pozytywnie bez zastrzeżeń - 9,
 - pozytywnie z zastrzeżeniami - 1,
 - negatywnie - 0,
- b) wzięto udział w 4 odbiorach. Odbierane obiekty wykonane zostały w oparciu o projekty budowlane we wszystkich przypadkach zaopiniowane przez rzeczoznawcę. Nie stwierdzono rażących naruszeń przepisów w projektach zaopiniowanych przez rzeczoznawców ds. sanitarno-higienicznych.

Do najczęściej zauważanych usterek w trakcie odbiorów można zaliczyć:

 - brak wentylacji lub jej wadliwe bądź złe wykonanie,
 - rozbieżności w stosunku do dokumentacji,
 - zbyt mała ilość punktów zaopatrzenia w wodę,
 - zmiany w technologii.
- c) Wydano 3 opinie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Opinie dotyczyły w 2 przypadkach budowy lub rozbudowy obiektów przeznaczonych do chowu zwierząt, w 1 przypadku przekształcenia terenu pod zabudowę mieszkalną.

d) Wydano

- 1 opinię o zakresie i stopniu szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,

e) wydano 25 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. W 22 przypadkach odstąpiono od przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

f) wydano opinie sanitarne i sporządzono informacje:

- opinie o imprezach masowych - 3,
- uzgodnienia projektów decyzji o warunkach zabudowy
lub lokalizacji inwestycji celu publicznego - 235.

IX. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORIUM MIKROBIOLOGII I PARAZYTOLOGII

Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii w I półroczu 2025 r. wykonało 4830 analiz mikrobiologicznych i parazytologicznych.

W kierunku badań zakażeń pałeczkami *Salmonella* i *Shigella* przeprowadzono 4325 analiz, z czego 114 wykonano w ramach nadzoru epidemiologicznego, również dla Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Środzie Wielkopolskiej. Laboratorium wykonuje także badania testów mikrobiologicznej skuteczności sterylizacji Sporal oraz badania parazytologiczne dla klientów indywidualnych. Wspomniane badania przeprowadzono w ilości 505 analiz.

Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii funkcjonujące w Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Jarocinie posiada od 2010 r. certyfikat akredytacji nr AB 1209 Polskiego Centrum Akredytacji potwierdzający wysoką jakość badań, rzetelność i wiarygodność wyników oraz wysokie kompetencje personelu laboratorium, jak również wyniki uzyskiwane w badaniach biegłości.

W dniu 14 kwietnia 2025 r. w laboratorium przeprowadzony został audyt Polskiego Centrum Akredytacji. Na podstawie pozytywnej oceny, potwierdzającej funkcjonowanie wdrożonego systemu zarządzania w oparciu o normę PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 oraz kompetencje techniczne do wykonywanych badań zawartych w zakresie akredytacji, laboratorium utrzymało akredytację.

ZAKOŃCZENIE

W I półroczu 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wraz z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną realizował zadania związane ze sprawowaniem zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, prowadzeniem działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo-zdrowotnej.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie były 1583 obiekty. Przeprowadzono 551 kontroli i wizytacji. Wydano ogółem 163 decyzje (w tym 103 decyzje merytoryczne, 60 decyzji płatniczych) oraz 233 postanowienia. Nałożono 2 mandaty karne na kwotę 700 zł. Nie nałożono kar pieniężnych. W ramach nadzoru wykonano ogółem 1074 badania (2913 oznaczeń fizycznych oraz 228 oznaczeń mikrobiologicznych).

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Jarocinie
dr n. o zdr. Beata Oleśków
/dokument podpisany elektronicznie/

Opracowano w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie.